

Læringsverkstedet Trålveien Idrettsbarnehage

Årsplan
2024-2025

Innholdsfortegnelse

side 03 - Velkommen til Læringsverkstedet

side 04 - Om barnehagen

side 05 - Barnehagens verdigrunnlag

side 06 - Vår pedagogikk

side 07 - Det pedagogiske treet

side 08 - Hjertekultur

side 09 - Gylne Hverdagsøyeblikk

side 10 - Fokusområder

side 11 - Lekende læring, samspill og mestring

side 12 – Våre læringsvenner og fagområdene

side 14 - Et godt måltid

side 15 - Konsept

side 16 - Barns medvirkning

side 17 - Foreldresamarbeid

side 18 - Overganger

side 19 - Pedagogisk virksomhet

side 20 - Arbeidsmåter

side 21 - Tilrettelegging

side 22 - Årshjul

side 23 - Bakgrunnsdokumenter

Velkommen til Læringsverkstedet

Læringsverkstedet er en privat barnehagekjede som eier og driver barnehager i store deler av Norge. I våre barnehager får barn et godt grunnlag for livslang læring – i kunnskap, vennskap, trygghet og glede. Leken og lekens egenverdi er sentralt i arbeidet med å skape en god barndom for alle barn. Vårt pedagogiske arbeid med barna bygger på lekende læring, samspill og mestring.

For mer informasjon om Læringsverkstedet og våre barnehager se vår hjemmeside: <https://laringsverkstedet.no>

Vi ser frem til et nytt og spennende år med fokus på lekende læring, samspill og mestring. I Læringsverkstedets barnehager arbeider vi for at alle barn skal få et best mulig grunnlag for videre utvikling, læring og et godt liv. Vi ønsker at hvert enkelt barn skal kjenne seg betydningsfulle i fellesskapet, og at de skal vokse i kunnskap og mestring, i trygghet og empati. Barna er verdens framtid. Vår visjon peker framover og viser vei for alt av arbeid i Læringsverkstedet:

Våre verdier:

Leken og ambisjøs

Vi byr på oss selv og har det moro.
Samtidig har vi klare mål og kraft til å nå dem.

Vår visjon

Vi får verdens viktigste verdier til å vokse!

Våre verdier:

Raus og tydelig

Vi har takhøyde og frihet samtidig som vi har rammer og retningslinjer som gjør det trygt å være raus i møte med barn og foreldre

I Trålveien Idrettsbarnehage skal vi fylle året med lek, helse, bevegelse, mangfold og mestring. Hver dag har vi hjerte for at hvert enkelt barn skal bli den beste utgaven av seg selv. Vi skal ta barn på fersken i å gjøre noe bra hver dag, og gi dem tilbakemeldinger som varmer.

For å jobbe med visjonen og verdiparene i praksis i barnehagen fokuserer vi på flere nøkkelområder:

- 1. Inkluderende miljø:** Vi har skapt et miljø der alle barn føler seg velkomne og verdsatt. Vi er anerkjennende, vi feirer mangfold, og vi sørger for at alle barn får muligheten til å delta i aktiviteter ut fra egne forutsetninger.
- 2. Helhetlige læringsprosesser:** Vi legger til rette for læringsaktiviteter som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling. Det innebærer både voksenstyrte og frie aktiviteter som stimulerer barnas nysgjerrighet og kreativitet.
- 3. Refleksjon og samarbeid:** Vi reflekterer regelmessig over egne verdier, holdninger og handlinger. Vi samarbeider for å sikre at vi handler konsekvent etter felles prinsipper og skaper en forutsigbar og trygg hverdag for barna. Vi har gode verktøy som gjør at vi reflekterer over egen praksis, slik som Pedagogisk analyse.
- 4. Foreldresamarbeid:** Vi involverer foreldrene i barnehagens arbeid med visjonen og verdiparene. Vi er imøtekommende ansatte som viser interesse for deg og ditt barn. Foreldresamarbeidet skjer både på individnivå, med foreldre/foresatte til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet, SU, foreldremøter og arrangementer.

Vi har et godt arbeidsmiljø med mye humor, som gjenspeiles i gode relasjoner blant de ansatte, et godt foreldresamarbeid og trygge barn.

Livsmestring og helse blir ofte sett i sammenheng og det er nære bånd mellom positive opplevelser og god helse. Når barn trives og har det bra, vil de vise både glede, interesse og lykke.

Hos oss streber vi etter å fremme et godt fellesskap og vi legger til rette for barnas utvikling av vennskap, trivsel, trygghet og tilhørighet. Vi jobber forebyggende mot krenkelsers og mobbing ved å være anerkjennende og observante voksne som er påkoblet og tilstede der barna er.

Hos oss er hvert barn unikt og vi arbeider målrettet for å være gode støttespillere og gi dem gode «verktøy» til utvikling, lek, samhandling og sosial kompetanse.

Læringsverkstedet

Trålveien Idrettsbarnehage

Trålveien barnehage åpnet i januar 2013, og var kommunalt drevet fram til april 2013. Da tok Lille Frøbel AS over drift. Læringsverkstedet kom inn i bildet 01.01.2016, og fra juni 2019 har vi vært en del av Læringsverkstedets idrettskonsept.

Barnehagen ligger i et nyetablert boligfelt i nær tilknytning til både sjø og skogområder, og vår profil baseres på friluftsliv, bevegelsesglede, lek, mangfold og mestring. Vi har egen minibuss med plass til 2 voksne og 12 barn, som tar oss med til mange spennende referanseområder i nærmiljøet.

Barnehagen består av 4 avdelinger med barn fra 0-6 år. Vi er en flerkulturell barnehage, som har mye fokus på språk og kommunikasjon, relasjonsarbeid og inkludering.

Fra 2022-2025 er vi så heldige å være en del av Universitetsbarnehageprosjektet. Sammen med 4 andre barnehager (en til i Bodø, to i Levanger og en på Nesna) skal vi bidra til å sikre et godt og nært samarbeid mellom Nord universitetet og praksisfeltet.

- Studentene skal sikres praksis med høy kvalitet.
- Det skal gjennomføres forskningsprosjekter hvor studenter, forskere og barnehageansatte deltar.
- Det skal legges til rette for kompetanseutvikling i barnehagene og barnehagelærerutdanningen.
- Det er et gjensidig samarbeid som skal bidra til å styrke både barnehagene og barnehagelærerutdanningen som lærerutdannere.
- Hver barnehage har en prosjektmedarbeider som jobber tett med de andre barnehagene og Nord universitetet, og vi skal med dette utvikle oss til å bli en barnehage som ligger i front, er utviklingsorientert, har høy kvalitet og er en del av morgendagens barnehager.
- I vår barnehage er det Sandra Mosling som er prosjektmedarbeider.

Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven 2021, § 1, Formål). Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng. Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barnedommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Barnehagen bidrar til å danne et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltagelse for barna i et demokratisk samfunn. Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og å sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskap, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid.

Disse er:

- Demokrati
- Mangfold og gjensidig respekt
- Likestilling og likeverd
- Bærekraftig utvikling
- Livsmestring og helse

Formål med barnehagens årsplan:

- Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes.
- Barnehagens pedagogiske arbeid skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.
- Rammeplanen påpeker at årsplanen er et arbeidsredskap for personalet som skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser.
- Med utgangspunkt i rammeplanen skal barnehagens samarbeidsutvalg fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Årsplanens funksjon:

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehagelov i praksis, og arbeider målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet. Ifølge rammeplanen har planlegging av barnehagens innhold og pedagogiske arbeid flere funksjoner:

- Personalet får grunnlag til å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet.
- Det gir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.
- Synliggjør barnehagens fortolkning og realisering av rammeplanen.
- Gir utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen.

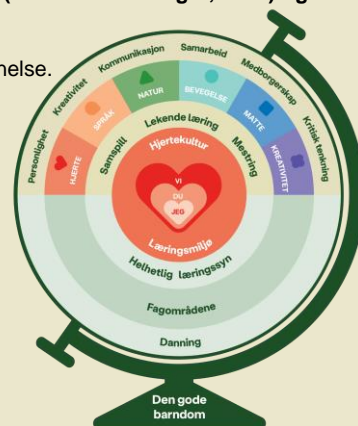
Vår Pedagogikk

Læringsverkstedets pedagogikk er vår fortolkning av innholdet i rammeplanen og ivaretar rammeplanens føringer. Den norske barnehagetradisjonen bygger på et helhetlig lærings syn. Med Hjertekultur og Lekende læring, samspill og mestring, ivaretar vi barnehagens samfunnsmandat (Lov om barnehager, 2021) og rammeplanens føringer for barnehagens innhold og oppgaver.

Hvert barn er et unikt og verdifullt menneske som skal møtes med respekt og anerkjennelse. Omsorg og lek, læring og danning er svært viktige elementer i grunnlaget for Læringsverkstedets pedagogikk.

Modellen «Globusen» symboliserer at «Den gode barndom» inneholder omsorg og lek, læring og danning.

Med lekende læring, samspill og mestring skal vi gi barna grunnlag til å utvikle seg, og bli den beste utgaven av seg selv.

Omsorg handler om å skape et trygt og støttende miljø hvor barna føler seg sett og verdsatt. Dette innebærer å møte barnas grunnleggende behov for trygghet, tilhørighet og kjærlighet.

Lek er en sentral del av barnas hverdag og læring. Gjennom lek utvikler barna sosiale ferdigheter, språk, kreativitet og problemløsningsevner.

Læring i barnehagen skjer gjennom både planlagte aktiviteter og spontane situasjoner. Det er viktig å tilrettelegge for variert og meningsfull læring som tar utgangspunkt i barnas interesser og behov. **Danning** handler om å utvikle barnas evne til å reflektere, ta ansvar og delta aktivt i fellesskapet. Dette inkluderer å fremme verdier som respekt, empati og demokrati.

Et **helhetlig lærings syn** innebærer at omsorg, lek, læring og danning sees i sammenheng og utfyller hverandre. I Trålveien legger vi til rette for at barna får en allsidig utvikling, både sosialt, emosjonelt, kognitivt og fysisk ved å:

- Planlegge aktiviteter som fremmer både lek og læring.
- Skape et inkluderende miljø hvor alle barn føler seg trygge og verdsatt.
- Tilrettelegge for barns medvirkning og gi dem mulighet til å påvirke sin egen hverdag.
- Reflektere over egen praksis og kontinuerlig utvikle pedagogiske metoder.

Hos oss er **voksenrollen** viktig og innebærer:

- Aktive ansatte som er engasjerte i barnas hverdag.
- Ansatte som er gode rollemodeller og skaper trygge relasjoner.
- Ansatte som støtter og veileder barna i deres lek og læring.
- Ansatte som fremmer barns medvirkning og gir dem mulighet til å uttrykke sine meninger og følelser.

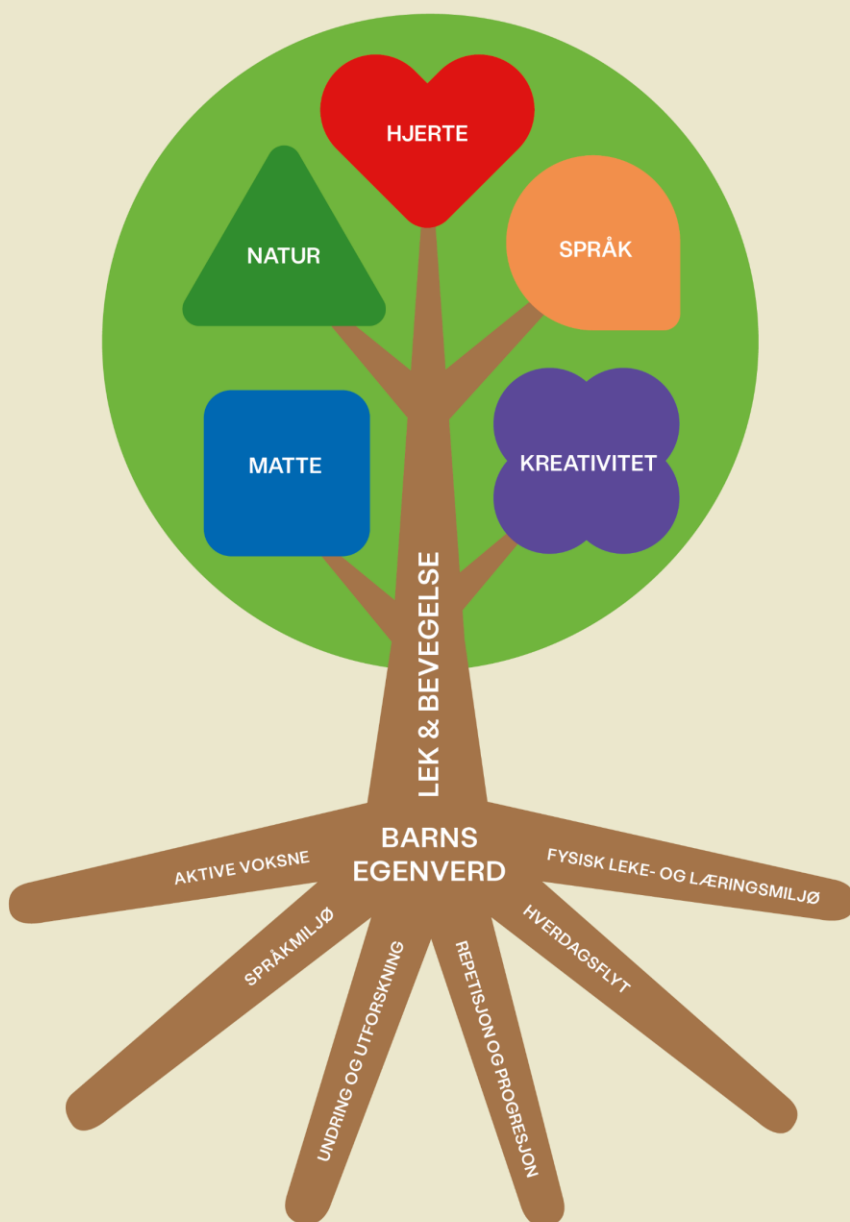

Det pedagogiske treet

Vår modell, som vi kaller det pedagogiske treet, sier noe om innholdet i barnehagen, gir en ramme for det pedagogiske arbeidet og konkretiserer og beskriver viktige sammenhenger mellom barns trivsel, utvikling og læring.

Barns egenverd er kjernen i vår pedagogikk og står sentralt i alt vårt arbeid. Hvert enkelt barn er kompetent og har iboende ressurser som skal få komme til uttrykk og utvikles i barnehagen. Barns egen nysgjerrighet og undring legger grunnlaget for livslang læring. Barn skal støttes og oppmuntres til å uttrykke seg, bli synlig og ha rom for medvirkning. Hvert enkelt barn skal oppleve å bli sett, hørt og forstått av anerkjennende, tydelige og ansvarsfulle voksne.

Med **lekende læring, samspill og mestring** skal vi gi barna grunnlag til å utvikle seg, og bli den beste utgaven av seg selv. Et av barndommens særpreg er samspill i lek, der initiativ, fantasi og engasjement vil kunne finne sted. Barn skal få undre seg, stille spørsmål, søke opplevelser og gjøre egne erfaringer. Leken skal vies stor plass i vårt pedagogiske arbeid.

Hjertekultur

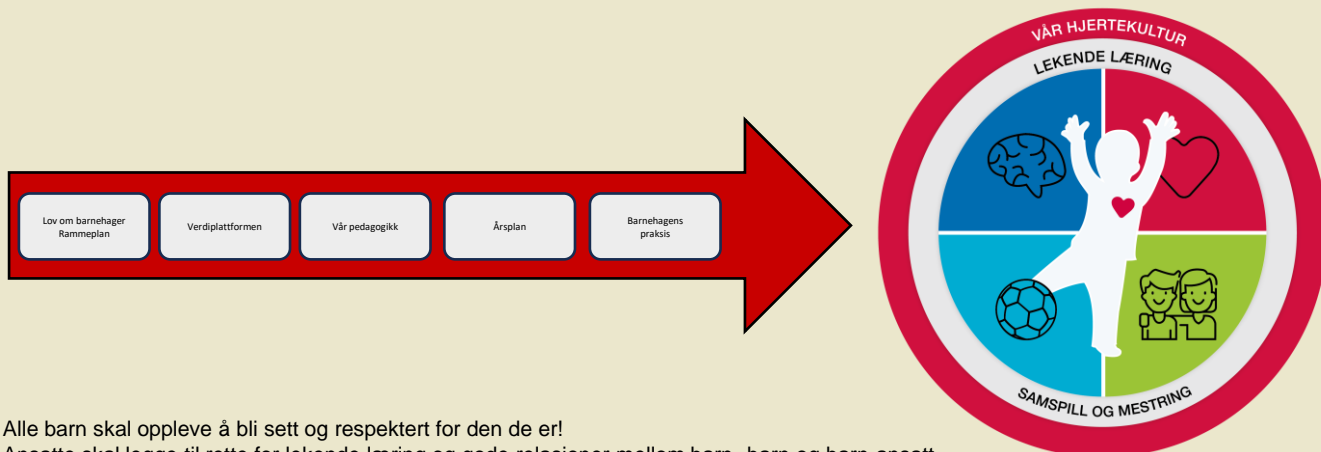
Vår hjertekultur skal være en rød tråd i arbeidet.

Hjertekulturen i Læringsverkstedet utgjør en viktig del av læringsmiljøet som hvert enkelt barn møter i barnehagen. Utvikling, lek, læring og trivsel kommer som et resultat av godt læringsmiljø i barnehagen.

Målet med hjertekulturen er å skape en varm og inkluderende barnehage, der alle barna får gode muligheter til å utvikle seg sosialt, gjennom lek og samspill. Innenfor en slik kultur ser vi at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre. Barna skal få oppleve å føle seg verdifulle gjennom å bli sett, forstått, respektert og få hjelp og støtte til det de har behov for.

«Hjertekultur» kan defineres som; «en atmosfære der alle blir inkludert, og har omsorg for hverandre».

I Læringsverkstedet sine barnehager skal hensynet til barnets beste alltid komme først, og som ansatt i Læringsverkstedet skal vi alltid ha barnet i fokus.

Alle barn skal oppleve å bli sett og respektert for den de er!

Ansatte skal legge til rette for lekende læring og gode relasjoner mellom barn- barn og barn-ansatt.

Vi ønsker å skape en kultur preget av raushet og varme, der hvert enkelt barn opplever at de har betydning for fellesskapet. Foreldresamarbeidet er også en viktig del av vår hjertekultur, og ansatte møter foreldre og foresatte med mye omsorg, anerkjennelse og en god porsjon humor.

Gjennom Hjertekulturen står sosial kompetanse sentralt der vi jobber med vennskap, konfliktløsning og styrking av barnas selvfølelse. De ansatte skal også støtte barna i å sette egne grenser og respektere andres grenser. Gjennom året har vi fastsatte vennskapsuker hvor vi har særlig fokus på arbeidet med hjertekulturen i fellesskap, i tillegg til det daglige fokuset hver stue har med sin barnegruppe.

I personalgruppa jobber vi jevnlig med hjertekulturen på personalmøter, planleggingsdager og stuemøter, hvor fokuset er å legge til rette for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Vi har jobber med flere innfallsvinkler som er med på å bygge en god Hjertekultur.

Barnehagepakka

Barnehagepakka er et opplæringsprogram som skal gjøre barnehageansatte bedre rustet til å avdekke vold og overgrep mot barn så tidlig som mulig. Vi har et Barnas verneombud som sammen med styrer skal sørge for at tematikken arbeides med systematisk over tid. Målet er å styrke handlingskompetansen hos alle barnehageansatte.

BVO (Barnas verneombud) hos oss har utarbeidet et årshjul hvor vi jevnlig sikrer kompetanseheving innen temaet. I barnehagepakken ligger det også et samtaleverktøy som skal brukes i barnegruppa, og består av en flip-over med bilder av ulike situasjoner som beskriver vold, vitne til vold eller overgrep. Alle ansatte kurses i hvordan man samtaler med barn om disse temaene, og hva man gjør ved mistanke om at et barn utsettes for vold eller overgrep. Gjennom samtaler med barna får barna kunnskap om hva som er lov og ikke lov å gjøre mot barn, og de lærer å sette grenser for sin egen kropp.

Livsgledebarnehage

Som en livsgledebarnehage for eldre har vi et samarbeid med Sentrum alders- og sykehjem, hvor vi gjennom året planlegger besøk og aktiviteter sammen. Målet med en livsgledebarnehage er å skape glade og meningsfulle dager for eldre i sitt nærmiljø. Barna og de eldre gjør felles aktiviteter sammen, og får oppleve at de er betydningsfulle og til glede for hverandre.

Gylne hverdagsøyeblikk

Gylne hverdagsøyeblikk er stunder som har særlig betydning for relasjoner og samspill. Gylne hverdagsøyeblikk har betydning for kvaliteten i barnehagen. Måten vi praktiserer gylne hverdagsøyeblikk på er en del av vår hjertekultur.

Våre Gylne hverdagsøyeblikk er de viktigste øyeblikkene som skjer i barnehagehverdagen. Øyeblikkene er møtepunkter mellom foreldre eller barn og barnehagen, som har betydning for barnas trivsel og utvikling. Med bevisst praktisering av hjertekultur i disse møtene, kvalitetssikres hverdagsøyeblikkene.

Barnas fødselsdag er veldig viktige for barna, og vi markerer hver fødselsdag ved å sette barnet i fokus denne spesielle dagen. Vi har bursdagskrone, bursdagssamling, og de andre barna på avdelingen lager hjertekort hvor de sier fine ting om bursdagsbarnet. Barna blir møtt på morgenen med flagg, og kan også gjerne selv være med å henge opp flagget synlig for alle. Vi stiller barnehagen til disposisjon for å feire barnas bursdag på ettermiddager eller i helger. Vi er opptatt av å få en god dialog med foreldre/foresatte, om hvem som inviteres, slik at vi sammen kan sørge for at alle opplever å være inkludert.

Vi har også planlagt flere foreldrearrangement i løpet av barnehageåret hvor fokuset er å knytte kontakter på tvers av, og innad i avdelingene. Vi skal ha FN kafe på selveste FN dagen, hvor foreldre/foresatte, søsken, besteforeldre eller andre nære omsorgspersoner kan være med å knytte relasjoner til resten av foreldregruppa. På nyåret har vi lysfest og til våren markerer vi påskehøytiden sammen. Alle våre arrangement er ute, hvor det er god plass for mingling og aktivitet. Vi har et SU (Samarbeidsutvalg) som aktivt planlegger ulike arrangement, og vi stiller barnehagen til disposisjon for foreldrestyrte arrangementer.

Kompetanseløftet for inkluderende praksis og spesialpedagogikk

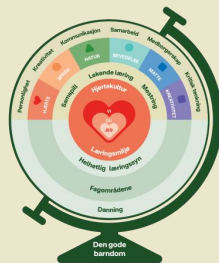
Sammen med aktuelle aktører i Bodø Kommune har vi vært med i en pilot som skal sikre at alle barn fra barnehage til videregående skole skal oppleve å være inkludert i et fellesskap. Denne satsningen er et av flere tiltak som skal bidra til at barn og unge får den hjelpen de trenger når de trenger det. Målet med ordningen er at alle skal ha tilstrekkelig kompetanse tett på barna for å kunne forebygge utenforskap, fange opp og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert barn med behov for særskilt tilrettelegging.

Kompetanseløftet har blitt bygd opp gradvis og avrundes i 2025. Etter det skal det være en varig ordning. Ordningen skal bidra til at kommuner ser det allmenpedagogiske og spesialpedagogiske tilbudet i sammenheng, samt ha kompetanse på vanlige utfordringer, også sammensatte og relativt komplekse utfordringer. Vårt arbeid med barnas språkmiljø ses i sammenheng med kompetanseløftet, og vil være en del av arbeidet med å forebygge lese- og skrivevansker, samt atferdsvansker basert på nedsatt kommunikasjonsferdigheter.

Læringsverkstedets fokusområder

Læringsverkstedets felles fokusområder er:

- **Hjertekultur**
- **Barns utvikling**
- **Danning**

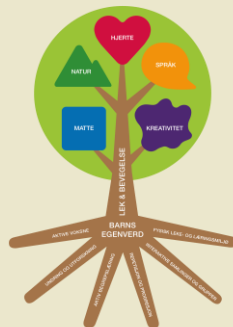
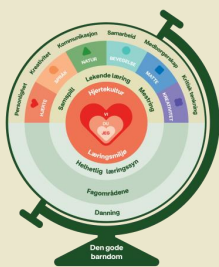

For å få til dette er vi avhengig av **Pedagogisk ledelse**

Barns trivsel er de voksnes ansvar, og gode relasjoner er avgjørende i dette samspillet. Vi har tro på at gode relasjoner, som en rød tråd i alt vi gjør, hever kvaliteten i barnehagen. Gode relasjoner bidrar til å skape et inkluderende og godt psykososialt leke- og læringsmiljø.

Positive relasjoner fremmer trivsel, læring og utvikling. Gjennom relasjoner evner vi å skape en trygg tilknytning, og vi støtter utforskning. Barna skal oppleve varme og omsorgsfulle voksne som inviterer til godt samspill. Hjertekulturen vår bidrar til å legge til rette for barns utvikling, både som enkeltindivider og som viktige medlemmer av fellesskapet. Som en naturlig del av vårt arbeide, kjenner vi til og bruker tilknytningsteorier og anerkjennende kommunikasjon som en del av relasjonskompetansen.

Kvaliteten på relasjonene og samhandling mellom ansatte og barn er særlig viktig for barns trygghet og utvikling. Gjennom gode relasjoner utvikles positive sosiale ferdigheter, empati og vennskap. Dette legger et god grunnlag for å utvikle barnas egenverd.

Språkmiljø

Grunnlaget for barns utvikling legges i de viktige barneårene, og gjennom musikk, sang, dans og improvisasjon, kan barna leke, kommunisere, utvikle språket sitt og bygge relasjoner. Musikk og bevegelse er grunnleggende elementer som bidrar til kroppens og hjernens utvikling. Dette året skal barnehagen legge vekt på musikkglede, lek og språkstimulering. I barnehagen skal barna få utvikle egen skaperglede og kreativitet. Gjennom uttrykksformer som lek, musikk og dans, litteratur og språk får barna oppleve et skapende miljø og trening i å uttrykke seg på forskjellige måter.

Vi skal gjennom dette barnehageåret bruke et nytt verktøyet, Trall, en musikk app for barn, og en levende sangbok. Gjennom Trall skal barna få oppleve musikkglede i hverdagen og bli introdusert for et rikt utvalg av sanger fra ulike musikktradisjoner og sanger på ulike språk.

Vi skal også jobbe med barnelitteratur og vi skal bruke bøker aktivt i hverdagen sammen med barna. Høytlesning fremmer barns språkutvikling og innbyr til samtaler og er en kilde til å utvikle barnas fantasi, refleksjon, undring og ny kunnskap.

I Trålveien jobber vi også med språk gjennom pedagogisk idrett. Gjennom lek bruker vi språket både verbalt og non-verbalt og gjennom kroppslige uttrykk, bevegelse og ord utvikler barn sitt talespråk. I denne prosessen er det viktig at barna møter kompetente og aktive ansatte som tolker barnas uttrykk og setter ord på alt som skjer rundt oss. I Trålveien har vi flere pedagoger med ekstra kompetanse på dette området, og vi kommer til å bruke kunnskapsdeling som en del av kompetansehevingen.

Lek

Et av barndommens særpreg er samspill i lek, der initiativ, fantasi og engasjement vil kunne finne sted. Barn skal få undre seg og stille spørsmål, søke opplevelser og gjøre erfaringer på egne læringsarenaer. Barnehagen skal gi rom for barns ulike perspektiver og opplevelsesverdener.

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barns utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

Barn leker for lekens egen del. Leken er derfor den viktigste aktiviteten i våre barnehager, og er selve grunnstammen i alle aktiviteter og i vårt pedagogiske konsept. Lek og læring henger tett sammen, siden barn søker mening i alt de gjør og uttrykker seg gjennom lek.

Alle barn skal inkluderes i lek.

Leken har stor betydning for barns trivsel og det er først og fremst gjennom lek de skaper gode relasjoner. Gjennom leken utvikler barna språk, de får trent sosiale ferdigheter, empati og egen selvfølelse.

Vi har mye fokus på vennskap, og vi har en egen plan som skal fremme vennsapsrelasjoner og forebygge mobbing i barnehagen. Planen ligger tilgjengelig på vår hjemmeside.

Hos oss er det viktig å legge til rette for et allsidig og godt leke- og læringsmiljø ute og inne. Vi har aktive lekesoner som innbyr til fysisk bevegelse og lek. Vi utvikler kontinuerlig gode lekesoner både ute og inne, og prioriterer dette arbeidet gjennom hele barnehageåret. Vårt mål er at det fysiske leke- og læringsmiljøet skal inkludere alle barn i barnehagen.

Kroppsbehandling er grunnleggende viktig for barns utvikling og læring, og det er gjennom bevegelse og bruk av sansene på ulikt vis at hjernen utvikles. Barn må altså bruke kroppen for å utvikle hjernen, og de må bruke hjernen til å løse kompliserte oppgaver.

Aktive ansatte skal stå sentralt i vårt arbeid med den gode leken. Vi må være fysisk aktive og gode rollemodeller. Gjennom å være fysisk aktiv ansatt, vil vi begeistre og engasjere barna til lek og økt bevegelsesglede. God lek og læring oppstår ikke av seg selv. Det krever at vi har innlevelse, fantasi og at vi byr på oss selv. Barn observerer, tolker og imiterer de voksnes kroppsspråk og væremåte.

«Kropp imiterer kropp!»

Ansatte som selv er lekne, undrer seg sammen med barna og legger til rette for samspill og mestring skal være godt synlig hos oss. Kunnskap om lek og læring er en forutsetning, og de ansatte kurses regelmessig i forhold til temaet. Vi skal bruke naturen aktivt og ha ekstra fokus på lekens uendelige muligheter ute.

«Jeg leker og lærer med hele meg»

Våre læringsvenner og fagområdene

Lek er representert av **Leke-Liv**. Lek=Læring og er overordnet alle fagområdene, enten vi holder på med Matte, Språk, Hjerne, Natur eller Kreativitet. I lek knyttes alle fagområdene sammen. Barna leker seg til erfaringer og kompetanse innen alle områder. Alle barn skal oppleve å være en del av et inkluderende fellesskap i lek. Deltagelse i lek styrker barnas opplevelse av trivsel, egenverd og mestring.

Bevegelse er representert av **Beveg-Else**. Bevegelse dekker rammeplanens fagområdet *Kropp, bevegelse, mat og helse*. Bevegelse, motorikk og kroppsbeheerskelse er en naturlig del av barns hverdag. Gjennom bevegelse opplever barna mestring og de blir kjent med seg selv og sin egen kropp. Beveg-Else oppfordrer de andre læringsvennene til at barna skal bruke kroppen når de skal lære matte, språk osv.

Hjerne er representert av **Hjertrud**. Hjerne er delt inn i tre ulike emner/hjertelag. De tre hjertelagene er "Jeg", "Du", og "Vi". Hvert av de tre hjertelagene tar opp temaer for å styrke barns egenverd, relasjonen til de andre i barnehagen og fellesskapsfølelsen. Hjertelagene formidler de grunnleggende verdiene for samhandling og hva det betyr for barna og fellesskapet. Disse verdiene skal leves ut hver dag og gjennom hele dagen i Læringsverkstedets barnehager. Gjennom arbeidet med hjertelagene utvikles barna, både som enkelt individer og som en betydningsfull del av fellesskapet.

Språk er representert av **Rime-Rolf**. Språk dekker rammeplanens fagområde *Kommunikasjon, språk og tekst* og inneholder alle elementer som sikrer at barnehagen arbeider med et godt språkmiljø og språkutvikling for alle barn. Fagområdet Språk inngår som en naturlig del i alt av barnehagens arbeid og hverdagsaktiviteter. Når barn lærer språk lærer de grunnlaget for å lære.

Matte er representert av **Telle-Tariq**. Matte rommer innholdet i rammeplanens fagområde *Antall, rom og form*. Barnehagens arbeid med fagområdet Matte lar barn leke og erfare matematikk på en variert måte. Gjennom lek skapes undring og utforskning som gir godt grunnlag for matematiske samtaler. Gjennom lek møter barna matematiske problemstillinger som gir barna et godt grunnlag for videreutvikling av barnas matematiske kompetanse.

Kreativitet er representert av **Farge-Paletta**. Kreativitet favner barnehagens arbeid med rammeplanens fagområde *Kunst, kultur og kreativitet*. Kreativitet er et omfattende fagområde og er ofte en del av barnehagens pedagogiske arbeid sammen med andre fagområder.

Natur er representert av **Ute-Mons**. Natur dekker rammeplanens fagområder *Natur, miljø og teknologi og Nærmiljø og samfunn*. Naturen er en fin arena for lek, opplevelser og læring. Arbeid med alle fagområdene kan foregå ute. I vårt fagområde Natur inngår biologi, fysikk, kjemi, zoologi og geologi som viktige temaer barnehagen skal la barna gjøre seg erfaringer med.

Våre læringsvenner og fagområdene

Rammeplanen gir føringer for et helhetlig arbeid som skal sikre alle barn gode utviklingsmuligheter og trivsel. Barnehagens pedagogiske tilbud skal romme innhold fra rammeplanens syv fagområder. Barns lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene, i tråd med rammeplanens føringer.

Når sommeren står for døren endrer vi litt på våre rutiner og slår oss sammen på tvers av stuene. Vi har som mål å kjenne alle barn med familier på hele huset, og skal ha mulighet til å følge opp alle under sommerbarnehagen. Om sommeren har vi egne tema, hvor læringsvennene bidrar til at tema gjennomføres, uke for uke.

Barnehagen jobber systematisk med å ivareta fagområdene ved å integrere dem i barnas daglige aktiviteter og lek.

1. Lekbasert læring: Barnehagen bruker barnas naturlige nysgjerrighet og lek som utgangspunkt for læring. Gjennom lek utvikler barna ferdigheter innenfor ulike fagområder som språk, matematikk, naturfag, og kunst.

2. Bruk av variert materiell: Barnehagen benytter ulike materialer og verktøy, inkludert teknologi, bøker, musikk, og spill, for å stimulere barnas interesse og læring

3. Barnas medvirkning: Barnehagen legger vekt på barnas rett til medvirkning. Dette betyr at barnas interesser og synspunkter tas med i planleggingen og gjennomføringen av aktiviteter.

4. Progresjonsplaner: For å sikre at barna utvikler seg innenfor de ulike fagområdene, bruker barnehagen progresjonsplaner. Disse planene hjelper til med å følge barnas utvikling og tilpasse aktiviteter etter deres behov og ferdighetsnivå

5. Tverrfaglig tilnærming: Fagområdene sees i sammenheng, og aktiviteter planlegges slik at de dekker flere fagområder samtidig. Dette bidrar til en helhetlig utvikling hos barna

6. Skapende aktiviteter: Barnehagene oppmuntrer til undring, utforsking og skapende aktiviteter som en del av læringsprosessen. Dette kan inkludere kunstprosjekter, eksperimenter, og bygging

Ved å bruke disse metodene, kan barnehagen sikre at barna får en allsidig og meningsfull læringserfaring som forbereder dem for videre skolegang og livslang læring

Trafikksikker barnehage

Vi er sertifisert som en trafikksikker barnehage og jobber kontinuerlig med å opprettholde denne sertifiseringen, med fokus på sikker ferdsel i trafikken.

I Trålveien er trafikkopplæringen en del av vårt pedagogiske innhold med et nært samarbeid med foreldre/foresatte. Trafikkopplæring i barnehagen er viktig for å gi det enkelte barn bedre ferdigheter, kunnskaper og holdninger som fotgjenger, passasjer og syklist i trafikken. Og senere i livet som sjåfør i trafikkbildet. Vi bruker Tarkus som et pedagogisk opplegg i trafikkopplæringen, og vi har en hel uke på våren viet til trafikk og trafikksikkerhet i tillegg til at førskolegruppa har det som tema i sitt årshjul.

Et godt måltid

Et godt måltid - mer enn bare mat

Gjennom mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse. Rammeplanen (2017).

Læringsverkstedet har utviklet sitt eget matkonsept «Et godt måltid» i samarbeid med Arne Brimi og Ryfylkekokken Frode Selvaag. Samarbeidet med Arne og Frode gir oss kunnskap om nye smaker og matretter, norsk kulturarv, samt den viktige koblingen mellom mat, natur og helse.

Mat er en viktig del av alle kulturer og måltidet gir barn og voksne anledning til å samles i fellesskap rundt bordet. «Et godt måltid» er mer enn mat. Det handler om smak, mattradisjoner og råvarer, men også om matlaging og måltider som pedagogiske aktiviteter som inkluderer og legger til rette for barns medvirkning og deltagelse. I barnehagen er også måltider en viktig arena for arbeid med sosial kompetanse, barns vennskap og forebygging av mobbing. Vi ønsker at barna skal bli glad i mat, våge å teste nye smaker, utvikle nye vaner, oppleve fellesskap, mestring og glede ved å klare selv, samles rundt bordet og dele måltider med andre.

Gjennom «Et godt måltid» har vi fokus på et sunt og variert kosthold, kulturtradisjon og en hyggelig atmosfære. Barna er aktive deltakere i hele prosessen med planlegging, tilberedning av maten, gjennomføring av selve måltidet og opprydding etterpå.

I vår barnehage har vi fullkost. Det vil si at vi serverer frokost, lunsj og et måltid i 14 tiden hver dag. Lunsjen vår serveres som felles varmmat, og i tillegg lages det mye mat på bål. Vi har egen kjøkkenansvarlig som har gått kokkelinjen på videregående, og som tar med seg barn fra ulike avdelinger for å hjelpe til på kjøkkenet. For tiden er Chanett hjemme i fødselspermisjon, og Ylva kokkelerer i hennes fravær. Vi har også to matansvarlige som bistår med innkjøp, planlegging av måltider og oppdaterer seg innenfor stadig ny forskning.

De ansatte er gode rollemodeller ved å vise engasjement og glede rundt mat og matlaging. Vi skal smake på maten sammen med barna og sitte rundt bordet og ta del i måltidet. Samtalene rundt bordet skal være preget av undring over maten. Hvor kommer maten vi spiser fra? Hvordan smaker de ulike tingene og hvordan er konsistensen?

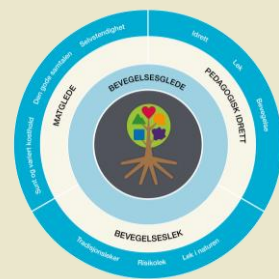
Å oppleve glede og mestring gjennom bevegelse og et variert og sunt kosthold øker sjansen for at disse vanene tas med videre i livet.

Matpakkemåltidet

Alle skolestarterne har egen førskoleklubb som heter Aquarius. Når de møtes har de mange morsomme aktiviteter sammen i kjernetiden, og en av disse aktivitetene er å lage sin egen matpakke. I løpet av året skal barna tilegne seg kunnskap om sunne matpakker, og selv kunne være med å vurdere matpakka si når de starter i skolen. Det handler også om å beregne hvor mye mat man trenger, både for å unngå svinn og for å unngå at man går sultne.

Matpakkemåltidet skal introdusere barna for ulike matvarer, matkultur og mattradisjoner, og de får erfare ulike måter å lage matpakker på. Det gir dem sunne vaner som de kan ta med seg videre i skolen og videre i livet. Barns deltakelse er i fokus, og det skal tilbys mat fra de tre gruppene «Grovt, grønt og gunstig».

Idrettsbarnehage

I Læringsverkstedets Idrettsbarnehager har vi som mål at alle barn skal oppleve bevegelsesglede og matglede hver dag. Vi jobber ut ifra et helhetlig læringssyn med fokus på at barn lærer og utvikler seg gjennom bruk av kroppen. Pedagogisk idrett er vår arbeidsmetode der idrett, lek og bevegelse sees i sammenheng og er en integrert del av hverdagen der barn får utforske og utvikle seg i trygge og inkluderende omgivelser.

Vi arbeider tverrfaglig med alle fagområder i rammeplanen, og fagområdet *Kropp, bevegelse, mat og helse* står sentralt. Vi tilrettelegger for gode mestringsopplevelser gjennom variert fysisk aktivitet tilpasset barnets alder og utvikling og mulighetene som årstidene gir for ulike aktiviteter. Personalet i idrettsbarnehagene er aktive, tilstedeværende og begeistringssmittende voksne som møter barns ulike behov. Vi vil at barna skal bli trygge på seg selv gjennom bevegelsesglede, sunt kosthold og gode holdninger.

Pedagogisk idrett som metode

Pedagogisk idrett er en metode som baserer seg på at barn lærer og utvikler seg gjennom å bruke kroppen. Det handler om at vi bruker idrett, lek og bevegelse for å jobbe mot våre mål og for å jobbe med rammeplanens målsetninger. Idrett, lek og bevegelse er elementer som overlapper hverandre, og som ikke skal ses isolert. Vi er en personalgruppe, som prioriterer å være tilstede sammen med barna, og griper mulighetene som oppstår. Vi er spontane, aktive, rause og vi ser muligheter frem for begrensninger. Vi er begeistringssmittende og viser bevegelsesglede. Vi ivaretar barns nysgjerrighet og mestringsglede ved å være i bevegelse, sammen med barna. Hos oss skal alle få like opplevelser, uavhengige av kjønn og funksjonsnivå. Vi tilrettelegger aktivitetene og lekene for barna så de tilpasses barnas interesser og forutsetninger.

Bevegelsessirkelen

Bevegelsessirkelen synliggjør hvordan vi idrettsbarnehagene legger til rette for varierte aktiviteter for barna gjennom fire perioder i året. Barn bruker hele sanseapparatet, bevegelse og koordinasjon i alt de foretar seg og gjennom bevegelsessirkelen sikrer vi stimuleringen og bruken av sansene og ferdighetene. Dette er grunnleggende i barns vekst og utvikling, samt sikrer variasjon, repetisjon og progresjon. Kropp imiterer kropp, derfor er det viktig for oss, at vi viser stort engasjement sammen med barna.

Forberedende skriveferdigheter

Skrivedans er en morsom aktivitet som handler om bevegelse til musikk tilpasset tema, hvor store frie bevegelser blir til små konkrete linjer i det senere skriftspråket. Det handler ikke om innlæring av bokstaver, men de bevegelser man bruker til senere skrivning. Skrivedans er slik med på å forebygge skrivevansker og finmotoriske vansker senere i skolen.

Svømmeopplæring

Alle våre skolestartere får delta i svømmeopplæring. Å lære og svømme kan redde liv, både ens eget og andres. Vi opplever at barna har ulike erfaringer og forutsetninger for å være i basseng og har dermed utviklet et eget opplegg for barn i vann. Slik sikrer vi at alle barna våre har tilnærmet lik forutsetning når de starter svømmeopplæring i skolen. Alle ansatte som deltar sammen med barna har livredningskurs som oppdateres hvert år. Barna får mulighet til å ta svømmemerker på slutten av året tilpasset ferdighetsnivå. Vi har også våtdrakter for å kunne ta opplæringen ut i det rette element. Vi har utesvømming både på vinteren og våren, for å la ungene kjenne på hvordan kroppen reagerer i kaldt vann. Å bade i temperert og kontrollert vann er ikke det samme som å hoppe i sjøen med naturlige bølger. Her får barna ikke bare øve på svømming, men også kontrollere egen kropp gjennom likevektsansen og tilpasse kraften sin for hele kroppen. I forbindelse med bading ute utfører vi også et enkelt førstehjelpskurs med barna.

Aktiviteter i sal

Vår lille gymsal er vi veldig stolt av og her er det lagt opp til at alle aldersgrupper får utfolde seg. Vi har satt opp faste grupper, som kvalitets sikrer at alle får mulighet til å bruke gymsalen jevnlig. Disse gruppene er aldersbaserte og stuene organiserer selv aktiviteter tilpasset barnegruppene. Vi er i gang med å utvikle klatrevegg i gymsalen, og har et samarbeid med Bodø klatreklubb.

Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jmf. Lov om Barnehage §3 , grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon artikkel 12 nr.1.

Barn ønsker å påvirke egen hverdag og i Læringsverkstedets barnehager skal alle barn få muligheten til å bli sett, hørt og anerkjent. Vi ser på barna som kompetente og bidrar til at alle barn får mulighet til medvirkning og innflytelse.

Alle barn i alle aldre er med og påvirker sin hverdag. De ansatte er bevisst på ulike uttrykks former og tilrettelegger for medvirkning på måter som er tilpasset barns alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Med de yngste barna handler det mye om å lese deres signaler på hva de trenger, mens de eldste gjerne har samlinger hvor de tar opp ulike tema til diskusjon, og vi skal bruke dialogiske barnesamtaler jevnlig for å få deres synspunkt på egen barnehagehverdag. Vi er opptatt av likeverd mellom barn og ansatte, uten at det overlates et ansvar til barna som de ikke er rustet til å ta. Det handler mye om å være en observerende ansatt som streber etter å bli god til å bruke «barnebriller» for å kunne fange opp hva som opptar barn i alle aldre.

Barnehagen jobber aktivt med å ivareta barns rett til medvirkning gjennom ulike mål og tiltak.

Mål

1. Styrke barnas selvfølelse og selvtillit: Ved å gi barna mulighet til å uttrykke sine meninger og ta del i beslutninger som angår dem, styrkes deres selvfølelse og selvtillit.

2. Fremme barns sosiale ferdigheter: Gjennom medvirkning lærer barna å samarbeide, lytte til andre og respektere andres synspunkter.

3. Utvikle barns evne til kritisk tenkning: Ved å involvere barna i problemløsning og beslutningsprosesser, utvikles deres evne til kritisk tenkning.

Tiltak

1. Barnemøter: Regelmessige møter hvor barna får mulighet til å diskutere og komme med forslag til aktiviteter og rutiner i barnehagen.

2. Prosjektarbeid: Involvering av barna i planlegging og gjennomføring av prosjekter basert på deres interesser.

3. Individuelle samtaler: Regelmessige samtaler mellom ansatte og barn for å høre barnas tanker og ønsker.

4. Visuelle verktøy: Bruk av bilder, tegninger og andre visuelle hjelpemidler for å hjelpe barna med å uttrykke sine meninger. Ved å implementere slike mål og tiltak, kan barnehagen sikre at barnas rett til medvirkning blir ivarettatt på en meningsfull og inkluderende måte

Foreldresamarbeid

«Sammen skaper vi en sosial læringsarena som støtter gode spor» er vårt løfte til foreldrene.

Foreldresamarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål. Samarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får innflytelse på barnehagens arbeid med å skape et helhetlig omsorgs-, leke- og læringsmiljø for barnegruppen. For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg (Lov om barnehager §4).

Vi er opptatt av at både barn og foreldrene skal føle seg velkomne i våre barnehager. De skal møte et kompetent og omsorgsfullt personale. Vi legger til rette for et godt samarbeid, viser foreldrene at vi ønsker å lytte til deres erfaringer, og vi opprettholder en god relasjon.

Foreldrenes medvirkning i barnehagens innhold og planer

Gjennom jevnlig foreldresamtaler, daglig dialog i hente- og bringesituasjoner, ulike foreldrearrangement, brukerundersøkelser og SU medvirker foreldre på barnehagens innhold og planer.

Vi anser oss også for å være en flerkulturell barnehage, og det er viktig for oss at vi implementerer de ulike kulturene vi har i barnehagen. I tillegg til det daglige samarbeidet bruker vi vår internasjonale måned på høsten i forbindelse med FN dagen, til å bli bedre kjent med tradisjoner fra de ulike kulturene.

For å ivareta barnehagelovens krav om foreldrenes medvirkning og foreldresamarbeid, har barnehagen implementert flere tiltak:

1. Daglig dialog: Regelmessig kommunikasjon mellom foreldre og barnehagepersonalet ved henting og levering av barna. Dette gir mulighet for å utveksle informasjon om barnets dag og eventuelle behov. Vi ønsker rett tjenestevei for tilbakemeldinger. Har du noe positivt å meddele, så fortell det til de pedagogiske medarbeiderne, har du noe konstruktiv kritikk, så ta det med pedagogisk leder på stua.

2. Foreldresamtaler: Planlagte møter mellom foreldre og pedagogiske ledere for å diskutere barnets utvikling, trivsel og eventuelle utfordringer. Dette gir en strukturert arena for å sette mål og følge opp barnets progresjon

3. Sosiale arrangementer: Hvor foreldre kan møte hverandre og barnehagepersonalet i en uformell setting. Dette styrker fellesskapet og gir mulighet for å bygge relasjoner. Samarbeidsmøter blir også en viktig sosial plattform, og i år kjører vi samarbeidsmøter på kullene på tvers av huset. Et eget møte for 1 åringene, 2 åringene, 3-4 åringene og 5 åringene.

4. Foreldreråd: En gruppe bestående av foreldre som representerer alle barna i barnehagen. Foreldrerådet gir innspill til barnehagens drift og aktiviteter, og sikrer at foreldrenes stemme blir hørt. SU kaller inn til foreldrerådsmøte etter behov.

5. Samarbeidsutvalg: Et formelt organ hvor både foreldre, ansatte og barnehagens eier er representert (styrer). Samarbeidsutvalget diskuterer og beslutter saker som angår barnehagens pedagogiske innhold og drift.

Disse tiltakene bidrar til å oppfylle barnehagelovens krav og kan sikre et godt samarbeid mellom hjem og barnehage, med barnets beste som hovedfokus

Overganger

Ny i barnehagen

Det å begynne i barnehagen skal oppleves som en trygg og god start, både i forhold til utvikling av trygghet og tilhørighet. Tilvenning, trygghet og tilhørighet er nøkkelord i forbindelse med alle overganger i løpet av barnehagetiden.

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid, slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid, slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. De ansatte bruker prinsippene bak *Circle of security*, eller Trygghetssirkelen.

Overgang barnehage- skole

For våre «skolestartere» har vi en intensjon om å gjøre det siste året i barnehagen litt mer spesielt. De skal oppleve den avsluttende tiden i barnehagen som spennende, utfordrende og en tid hvor iveren etter å erobre ny kunnskap skyter fart (Veilederen fra eldst til yngst, 2009).

Aquarius

I førskolegruppa jobber vi med at barna skal få tro på seg selv og vite at de er verdifulle. De skal bli vant til å prøve seg på stadig nye utfordringer, og skaffe seg spennende erfaringer, kunnskap, og ferdigheter. Vi har mye fokus på selvstendighetstrening og mestring, og på slutten av våren får alle skolestarterne en overnattingstur sammen. Dette er også noe barna husker lenge som et minne fra barnehagelivet som sikrer at de flotte vennskapsbånd som har blitt knyttet igjennom barnehagetiden varer videre etter barnehagelivet. Aquarius møtes en hel uke hver måned og i tillegg har hvert barn svømmeopplæring ca hver 14. dag.

Ved starten og slutten av året er turgruppen Lavvo på heldagstur i to uker. Her er det noe for alle, og barna finner ofte sine favorittplasser rundt barnehagens faste tursted. I naturen blir barns kreativitet utfordret, fordi lekeplassen ikke er predefinert. Barna kan finne sine egne favorittplasser, hvor leken får et helt annet rom for utfoldelse, både fysisk og kognitivt, enn den gjør på barnehagens eget uteområde. Vi har også lavvo på vinteren knyttet opp til samisk kultur.

Pedagogisk virksomhet

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet. Barnehagen er forpliktet til å begrunne, planlegge, vurdere og dokumentere at det pedagogiske arbeidet er i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Dokumentasjon

Rammeplanen fastslår at dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet inngår som en viktig del av barnehagens arbeid. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Vurdering

Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Pedagogiske evalueringer danner grunnlag for vurdering.

Fra årsplanen utarbeides det månedssplaner for hver stue som tar for seg kortsiktige mål og aktiviteter for gitt periode, sett i sammenheng med hva barngruppen er opptatt av og trenger. Stuene kan også utarbeide ukeplaner ved behov, og det lages også egne planer for ulike grupper, prosjekt/temaarbeid og tradisjoner. Det utarbeides egne planer for tilvenning av nye barn i barnehagen, førkollegrupper har egne planer og andre grupper som omfatter arbeidet med idrett og friluftsliv.

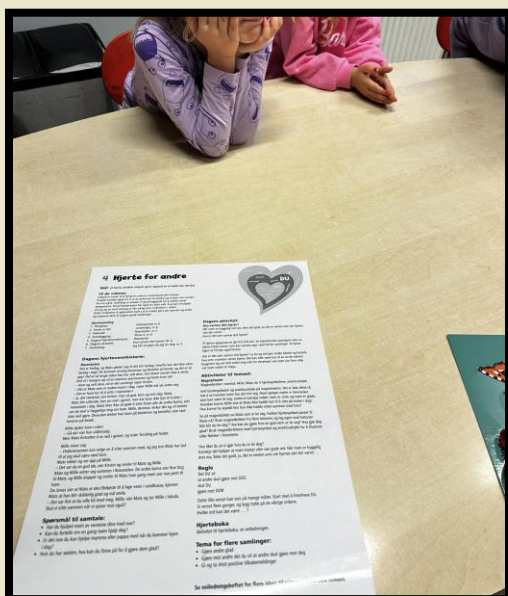
Hos oss ligger pedagogiske evalueringer som grunnlag for vurdering, og pedagogene evaluerer jevnlig sammen med det øvrige personalet på personalmøter, teammøter og stuemøter. Barns trivsel og allsidige utvikling tas jevnlig opp til vurdering, og egne progresjonsplaner for hvert barn skal utarbeides.

Vi er opptatte av at barna selv får ta del i den pedagogiske dokumentasjonen, og vi tar i bruk ulike verktøy for dokumentasjon. Barn dokumenterer gjennom bilder, deres kunstneriske uttrykk og vi lager film med og av barna. Ved hjelp av gode programmer som kan lastes ned til både pc, iPad og smartphone kan barna lage sine egne animasjonsfilmer, hvor de selv står for manus og regi. Disse filmsnuttene vises til hele huset under filmfest uka vår. Ved å bruke iPad og mobiler, som er kjente verktøy for barna, opplever vi at de er opptatt av mye spennende rundt seg.

I løpet av barnehageåret legges det til rette for barnesamtaler og barneintervjuer, både individuelle og i små grupper. De ansatte skriver referat fra slike samtaler, og tema er gjerne vennskap og trivsel.

Trålveien, med sin plassering, gir gode muligheter for å utforske naturen. Vi bruker flittig Solskogen, som ligger like ved, til ulike formål. Her har vi opprettet en stor gapahuk, taubaner, klatreområder i trærne, lekehytte og mye mer for å stimulere til gode friluftsopplevelser. Med hjelp av naturen kan barna utvikle sine grovmotoriske ferdigheter gjennom lek, og vi lærer barna å bruke sansene sine for å oppleve naturen.

Barnehagen disponerer en egen buss og tar gjerne turer til noen av de beste turområdene Bodø har å tilby. For de yngste har vi en turtralle-buss, slik at de også kan få seg en tur til nærliggende skoger for lek og moro.

Arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. (Rammeplanen, 2017).

Barnehagen benytter ulike arbeidsmåter for å ivareta enkeltbarn, barnegruppe og lokalmiljø.

Dialogiske barnesamtaler - handler om barns rett til å bli hørt. Dette er barnas samtale hvor de får medvirke og ta eierskap til sine tanker og følelser.

Prosjektarbeid – tar utgangspunkt i barns initiativ/interesser, deres undring leder utvikling av innhold og prosess i prosjektet. Dette er en måte hvor barns medvirkning kan ses som praksis i barnehagen. Et godt eksempel på et prosjektarbeid igangsatt av barnas interesse er når alle sneglene kommer fram i barnehagen. Interessen er også like stor når det begynner å kravle i maurtua, og ansatte og barn lærer sammen om ulike fenomenen.

Temaarbeid - styrer og pedagoger utarbeider innhold og prosess i samarbeid med barnehagens øvrige medarbeidere. Slike temaarbeid kan gjerne følge årstider eller tradisjoner, samt satsninger i samfunnet. Et godt eksempel på dette er TV-aksjonen og de tema som dukker opp som satsning der.

Pedagogisk analyse - Dette er et verktøy vi har lært oss å bruke gjennom arbeidet med kompetanseløftet. Det skal hjelpe oss i vårt arbeid med kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling i barnehagebasert kompetanseutvikling. Det handler om å bruke mindre synsing og mer analyse i barnehagehverdagen.

Digital praksis – bidrar til barnas lek, kreativitet og læring. Utøve digital dømmekraft og legge til rette for barnas utforskning. Vi har mye spennende utstyr som ivaretar den digitale praksisen i barnehagen, og det som blir mest brukt er iPad og ulike verktøy for programmering.

Repetisjon - repetering av kjernestoffet i våre fem fagtema. På hver stue er det etablert bokser med materiell til ulike samlinger basert på fagtemaene og konseptet vårt.

Spiralprinsippet – sikrer en systematisk, helhetlig og kontinuerlig utvikling av barns ferdigheter, kunnskap og læring innenfor alle fagtemaer. Sikrer på den måte progresjon. En egen progresjonsplan er utarbeidet for de ulike aldersgruppene.

Tilrettelegging

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.

Barnehagens viktigste sosialiseringarena er leken. Tilrettelegging og tidlig innsats kan innebære at personalet arbeidet særlig målrettet og systematisk - over kortere eller lengre periode- med å inkludere barnet i meningsfulle fellesskap.

Barnehagen spiller en viktig rolle i å tilrettelegge for barn som trenger ekstra støtte. Her er noen måter vi gjør dette på:

Tilrettelegging i barnehagen

Individuell tilpasning: Barnehagen tilpasser det pedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger. Dette kan inkludere sosial, pedagogisk og fysisk tilrettelegging for å sikre at barnet får et inkluderende og likeverdig tilbud.

Tidlig innsats: Det er viktig å identifisere behovene tidlig og sette inn tiltak som kan hjelpe barnet i sin utvikling. Dette kan innebære målrettet arbeid for å inkludere barnet i meningsfulle fellesskap.

Bruk av teknologi: Digitale verktøy kan være nyttige for å tilpasse og tilrettelegge læringsaktiviteter, slik at informasjon og læremidler blir tilgjengelige for alle.

Samarbeid med eksterne parter

Foreldresamarbeid: Barnehagen samarbeider tett med foreldrene for å forstå barnets behov og sikre at tiltakene som settes inn er i tråd med barnets beste.

Sakkyndig vurdering: Hvis det er behov for spesialpedagogisk hjelp, kan barnehagen henvise til sakkyndige som kan vurdere barnets behov og foreslå passende tiltak.

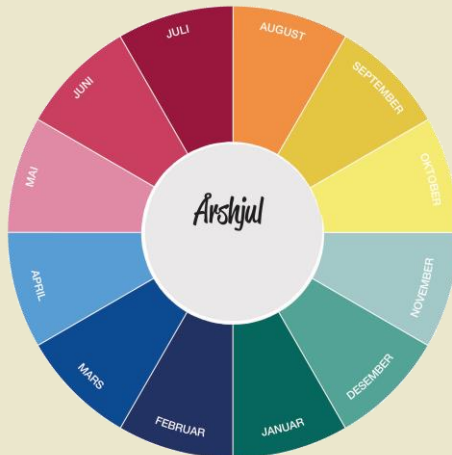
Eksterne fagpersoner: Barnehagen kan samarbeide med spesialpedagoger, psykologer og andre fagpersoner for å få veiledning og støtte i arbeidet med barnet.

I Trålveien har vi pedagoger som har videreutdannet seg innen spesialpedagogikk og har mange med kompetanse i å tilrettelegge for barn som trenger ekstra støtte.

Vi er opptatt av barnets egen stemme, og har en åpen og fleksibel organisering som ivaretar barnets beste. I vårt arbeid med kompetanseløftet har vi som hovedmål at "Vårt leke- og læringsmiljø inkluderer alle barna i barnehagen".

Årshjul

Måned	Aktivitet
August	Planleggingsdager – mandag 12. og tirsdag 13.
September	Barnas maraton, fredag 20. september - løpsfest Brannvernuke, uke 38
Oktober	Internasjonal uke – uke 43 FN dagen, 24. oktober - foreldrearrangement
November	Verdens Forskerdag, 10. november, markeres fredag 8. i bhg. Planleggingsdag, fredag 22.
Desember	Lucia, fredag 13. Nissefest, tirsdag 17. Barnas julebord, torsdag 19.
Januar	Barnas Hjertedag, onsdag 15. januar
Februar	Samenes nasjonaldag, 6. februar
Mars	Vinterlavvo – tidspunkt planlegges etter værmelding
April	Planleggingsdag tirsdag 22.
Mai	Verdens aktivitetsdag, 10. mai, markers fredag 9. i bhg Lavvouker for Aquarius Planleggingsdag, 30. mai
Juni	Barnas miljødag, torsdag 5. juni Lavvouker for Aquarius
Juli	Sommerbarnehage

Bakgrunnsdokumenter

Lover og forskrifter

[Lov om barnehager \(Barnehageloven, 2021\)](#)

[Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver \(2017\)](#)

[FNs konvensjon om barnets rettigheter \(Barnekonvensjonen\)](#)

Læringsverkstedets dokumenter

Verdiplattformen

Veilederen «Vår pedagogikk»

[Handlingsplan mot mobbing](#)

Veilederen "Et godt måltid-mer enn bare mat"

Veileder fra Kunnskapsdepartementet

[Veileder Fra eldst til yngst Kunnskapsdepartementet 2008](#)

Stortingsmeldinger

[Meld. St. 6 \(2019–2020\) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO](#)

Lenker til veiledere fra Utdanningsdirektoratet

[Håndtering av kriser og sorg i barnehagen \(2014\)](#)

[Språk i barnehagen- mye mer enn bare prat \(2013\)](#)

[Barns trivsel-voksnes ansvar, veileder om forebyggende arbeid mot mobbing i barnehagen \(2012\)](#)

Lenker til aktuelle hjemmesider

[Læringsverkstedet](#)

[Regjeringen/Kunnskapsdepartementet/Barnehage](#)

[Utdanningsdirektoratet/Barnehage](#)

[PBL-Private barnehagers landsforbund](#)